

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____

“ _____ ” _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-гурткова робота в початковій школі
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка» _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність _____ 013 «Початкова освіта» _____
(шифр і назва спеціальності)

Факультет _____ Педагогічний _____
(назва факультету)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 “Освіта/Педагогіка”	Вибіркова дисципліна	
	Спеціальність: 013 “Початкова до освіта”		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		4-й	8-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3год. самостійної роботи студента – 3 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Індивідуальні завдання: ___ год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – аудиторні заняття – 34 %, самостійна робота – 66 %;

для заочної форми навчання – аудиторні заняття – 11%, самостійна робота – 79%.

Анотація

У даний час, коли у всій системі народної освіти проходять глибокі якісні зміни, особливо актуальною стала проблема удосконалення підготовки педагогічних кадрів з ціленаправленою орієнтацією на практичну діяльність в новій українській школі.

Навчально-вихована діяльність педагога не обмежується проведенням уроків. Вона обов'язково доповнюється різноманітною позакласною роботою, де вчитель виступає керівником факультативних занять, різних гуртків, секцій, клубів. Учитель веде педагогічну пропаганду серед батьків, бере участь в проведенні лекцій і концертів.

Така діяльність потребує високих професійно-педагогічних і особистих якостей. Для вчителя важливе значення має глибоке знання свого предмету, широкі знання в царині суміжних предметів, уміння зробити ці знання надбанням своїх учнів.

У курсі “**Музично - гурткова робота в початковій школі**» головними є питання професійної діяльності вчителя, педагогічна майстерність, педагогічна техніка, педагогічні здібності. Музика передає почуття і думки людини в їхніх найтонших відтінках. Тому музичне мистецтво має неповторні можливості впливу на духовний світ людини. Музичне виховання - цілеспрямована, систематична дія на особистість з метою формування її музично-естетичних смаків, розвитку музичних здібностей. Майбутньому вчителю початкових класів необхідно оволодіти музичними знаннями і вміннями, бути всебічно освіченою людиною, цікавитися музичним життям своєї країни.

Головною метою курсу є виховання висококваліфікованих педагогів, що володіють достатнім рівнем музичного мислення, переконливості виконавської інтерпретації, здібних розкрити художній зміст творів за допомогою відповідних засобів музичної виразності; підготовка спеціалістів, які володіють знаннями й музично-виконавськими вміннями, що необхідні для роботи в загальноосвітній школі в якості організатора позакласної музично-виховної діяльності учнів, керівника музичних гуртків.

Предмет “**Музично- гурткова робота в початковій школі**” охоплює завдання, зміст, форми і методи музичного мистецтва в загальноосвітній школі, принципи та закономірності музично-естетичної діяльності; організацією позакласної та позашкільної роботи і передбачає впровадження в навчальний процес новітніх педагогічних технологій, та науково-методичних досягнень.

Дисципліна “**Музично - гурткова робота в початковій школі**” вивчається упродовж одного семестру та входить до циклу дисциплін професійно-практичної підготовки.

2. Мета завдання курсу

Мета:

- підготувати висококваліфікованих фахівців, здатних розпочати плідну творчу працю в загальноосвітніх закладах та активно впроваджувати у навчально-виховний процес науково-методичні досягнення зумовлені сучасними тенденціями суспільного розвитку.

- формування методичного підґрунтя фахової діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва у позакласній та позашкільній музично-виховній роботі;

- розширення обізнаності студентів щодо специфіки організації різних видів позакласної та позашкільної музично-виховної роботи.

основні завдання навчальної дисципліни:

- надання студентам основ музично - теоретичних знань,
- розширення мистецького світогляду, ціннісних орієнтацій та компетенцій майбутніх учителів на основі ознайомлення й вивчення кращих зразків музичного мистецтва;
- формування і розвиток пізнавальних інтересів розвивання творчих здібностей, художніх і естетичних смаків, умінь інтерпретації музичних творів на основі знайомства з різними видами, жанрами, стилями;
- збагачення власного художньо-естетичного досвіду для подальшого використання в професійній діяльності.

Знання та вміння, які повинен набути студент після засвоєння курсу

Студент повинен **знати**:

- основні форми музичного виховання в початковій школі;
- основні вимоги до уроку музики в початковій школі;
- методику музично-слухового і співочого виховання дітей;
- методику розвитку музичного слуху в дітей;
- тематику уроків та програмовий матеріал з уроків музики в початкових класах;
- структуру уроку музики в початкових класах;
- основні види музичної діяльності на уроці музики;

вміти:

- - аналізувати музичний твір;
- - зробити вступне слово вчителя;
- - підібрати вправи та поспівки для розспівування;
- - детально спланувати урок музики у початкових класах;

Компетентності:

- здатність до фахової характеристики всіх видів позакласної та позашкільної музично-виховної роботи;
- володіння комплексом знань з питань специфіки та організації позакласної та позашкільної музично-виховної роботи;
- сформованість ціннісних орієнтацій у музично-виховній роботі
- здатність визначати основні музично-виховні пріоритети суспільства;
- сформованість уявлень щодо особливостей організації позакласної та позашкільної музично-виховної роботи з учнівською молоддю;
- здатність до систематичного розширення особистісного професійного вдосконалення у навчально-виховному процесі;
- вміння визначати характерні особливості різних видів позакласної та позашкільної музично-виховної роботи;
- вміння розрізняти позакласну та позашкільну музично-виховну роботу;
- здатність застосовувати знання з методики музично-виховної роботи, гри на музичному інструменті, вокальні здібності у процесі організації позакласної та позашкільної музично-виховної роботи.

Особлива увага у вивченні курсу « **Музично- гурткова робота в початковій школі**» надається методам творчої педагогічної роботи зі студентами по виробленню в них елементів музичної культури.

Програма враховує таку сучасну вимогу до навчального процесу, як взаємозв'язок різних видів мистецтва під час гурткової роботи .

Робота щодо оволодіння вокально-хоровими, музично-ритмічними та іншими практичними навичками , проводиться у тісному зв'язку з музичною грамотою, слуханням музики.

Музична грамота розглядається як складова частина багатогранного поняття „музична грамотність”, під яким розуміється здатність сприймати музику як живе, образне мистецтво.

Навчання співу тісно пов’язане з розвитком музичних здібностей: музичним слухом, відчуттям ритму, розвитком музичної пам’яті.

Вокально-хорова робота спрямовується на подальший розвиток навичок дзвінкого, наспівного, легкого співу, поступове розширення співацького діапазону вгору і вниз.

На основі формування музичного сприймання (слухання музики) слід розвивати творчі здібності до співу, музикування, виховувати художній смак навчати розмірковувати про почуту музику, робити самостійні висновки й узагальнення.

Важливою особливістю програми є тематична побудова модуля. Кожен модуль має свої теми, які, послідовно поглиблюючись, розвиваються від заняття до заняття.

Отже, музично - гурткова робота в початковій школі є складним синтезом педагогічних і мистецько-музичних знань, які повинні впроваджуватись майбутніми вчителями у позакласній музичній діяльності.

3.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація позакласної та позашкільної музично-виховної роботи

Зміст позакласної музично-виховної роботи.Позакласна музично-виховна робота як невід’ємна складова музично-виховного процесу в початковій та середній освіті.Форми позакласної музично-виховної роботи.

Характеристика індивідуальної, групової та колективної позакласної музично-виховної роботи, особливості її організації.

Види позакласної музично-виховної роботи.

Характеристика основних видів позакласної музично-виховної роботи. Оформлення звітної документації. Перспективне та календарне планування позакласної музично-виховної роботи.

Гурткова робота як основний вид позакласної музично-виховної роботи.

Види музичних гуртків, їх характеристика, особливості організації. Планування та звітна документація музичної гурткової роботи. Форми проведення гурткової музично-виховної роботи.

Види музичної діяльності у позакласній музично-виховній роботі.

Особливості та методичні рекомендації проведення різних видів музичної діяльності, їх організація. Впровадження різних видів музичної діяльності у відповідності до вікових особливостей дітей у позакласну музично-виховну роботу.

Змістовий модуль 2. Позашкільна музично-виховна робота.

- Основні напрями позашкільної музично-виховної роботи. Структурні підрозділи позашкільної музично-виховної роботи, їх характеристика. Особливості організації та проведення занять позашкільної музично-виховної роботи.
- Форми позашкільної музично-виховної роботи.
- Характеристика індивідуальної, групової та колективної позашкільної музично-виховної роботи, особливості її організації.
- Види музичної діяльності у позашкільній музично-виховній роботі.
- Характеристика основних видів позашкільної музично-виховної роботи. Оформлення звітної документації.
- Перспективне та календарне планування позашкільної музично-виховної роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	30	1 2	1 8			60	10	4	6			80
Модуль 1 Організація позакласної та позашкільної музично-виховної роботи												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку молодших школярів. Інтонаційна природа музики	4	2	2			8	2					14
Тема 2. Поняття про музичну форму.	6	2	4			10		2				12

Основні музичні стилі та жанри. Оволодіння комплексом інтегрованих знань з теорії музики для розкриття образного змісту музичного твору, особливостей його музичної форми											
Тема 3. Робота над вокальними творами Демонстрація, виконання вокального твору. Навчання вмінню аналізувати та коротко характеризувати вокальний твір.	4	2	4			12		2			14
Разом за змістовим модулем 1	14	6	10			30	2	4			40
Змістовий модуль 2. Позашкільна музично-виховна робота.											
Тема 1. Мета, завдання, принципи музичного виховання. Музичне виховання в Україні. Принципи музичного навчання на сучасному етапі розвитку загальноосвітньої школи (загальнодидактичні і специфічні).	4	2	4			10	2				14
Тема 2 Урок музики-основна форма музичного навчання в початковій школі. Цілісна організація уроку музики. Види музичної діяльності на уроках і їх взаємозв'язок. Типи уроків.	4	2	2			12		2			14
Тема 3 Види музичної діяльності та їх взаємозв'язок під час гурткових занять Порівняльний аналіз.	4	2	2			8					12

Разом за змістовим модулем 2	16	6	8			30	4	2				40
Усього годин	30	1 2	1 8			60	4	6				80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засоби музичної виразності. Мелодія, гармонія, лад, метроритм, динаміка, штрихи, темп.	2
2	Звук та його природа. Висота звуку, тривалість. Нотний стан. Розташування нот на нотоносці. Паузи.	2
3	Музичний розмір, такт, тактування. Відтворення ритмічного малюнку.	2
4	Динаміка, темп, штрихи та їх значення у створенні художнього образу..	2
5	Лад. Поняття про мажор і мінор.	2
6	Спів пісень та вправ.	2
7	Методика навчання діафрагмально-реберного дихання..	2
8	Методика навчання співу. Співоча постава, діапазон.	2
9	Методика розучування вокально - хорового репертуару. Вокально - хорові навички.	2

. 6.1. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Опрацювати оволодіння виконавськими навичками. Вправи на формування чіткої дикції та артикуляції, співочого дихання	6
2	Вираження змісту, характерних особливостей музичного твору через певні танцювальні та ритмічні рухи у найрізноманітніших їхніх поєднаннях	5
3	.Ознайомлення із правилами проведення музично-дидактичних та народних пісенних ігор. Єдність сприйняття музики і рухів	6
4	Практична робота над вокальними творами. Демонстрація, виконання вокального твору, яка супроводжуються розповіддю про цей твір.	5
5	Навчання вмінню аналізувати та коротко характеризувати	4

	музичні та вокальні твори.	
6	Знайомство з голосовим апаратом, правильна співоча постава. Дикція, динаміка.	4
7	Обґрунтуйте функції музичних знань і вмінь у процесі професійного самовдосконалення педагога (самоосвіта, вивчення кращого педагогічного досвіду, науково-методична робота).	4
8	Привести приклади педагогічних ситуацій для педагогічного аналізу, де мали місце міжособистісні конфлікти під час роботи музичного гуртка. Описати їх.	4
9	Скласти конспект проведення заняття музичного гуртка.	4
10	Ознайомлення з поняттями: ознаки сценічної дії, сценічна уява, художній образ, сценічний та побутовий костюм, драматургія, сценічна мова, рух та постава.	6
11	Ознайомлення з мовою музичних жестів, поводження з мікрофоном, виразна міміка, ритмізована хода, танцювальні рухи та хореографічні композиції.	6
12	На прикладі 2-3 пісень проілюструвати розкрити художній образ музичного твору .	6
	Разом	60

6.2. Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Навчання вмінню аналізувати та коротко характеризувати музичні та вокальні твори.	5
2	збагачення емоційно-естетичного досвіду учнів, підведення їх до осягнення художньо-образної суті музичного мистецтва в його найпростіших втіленнях;	5
3	Музично-дидактичні ігри. Музичні сюжетно-рольові та народні ігри, що супроводжуються співом, пантомімними рухами, елементами характерного танцю	6
4	Ознайомлення із правилами проведення музично-дидактичних та народних пісенних ігор.	3
5	Опрацювати оволодіння виконавськими навичками. Вправи на формування чіткої дикції та артикуляції, співочого дихання	6
6	Музично-ритмічна творчість Єдність сприйняття музики і рухів. Ознайомлення із правилами проведення музично-дидактичних та народних пісенних ігор. Практична частина.	5
7	Вираження змісту, характерних особливостей музичного твору через певні танцювальні та ритмічні рухи у найрізноманітніших їхніх поєднаннях і професійно недопустимі якості	6

8	Продемонструвати, виконання вокального твору, супроводжуючи розповіддю про цей твір, використати як вступне заняття при знайомстві з музичним репертуаром.	5
9	Навчити вмінню аналізувати та коротко характеризувати прослуханий музичний, вокальний твір. .	6
10	Ознайомлення із музичним та поетичним текстами Робота з текстами пісень як з окремою від музичного супроводу прозою (інтонаційна виразність, ритміка вірша, акцентуація, пластичне інтонування заданого тексту)	6
11	Скласти план-конспект заняття музичного гуртка- поетапне розучування музичного твору.	5
12	На прикладі 2-3 пісень проілюструвати естетотерапевтичний вплив на учня.	6
13	Визначити потенціал народної дитячої пісні (на прикладі 2-3 пісень чи розваг).	5
14	Розвиток творчих здібностей, прагнення до самостійності в осмисленні трактування твору.	6
15	Формування та розвиток сценічних навичок .Ознайомлення з поняттями: ознаки сценічної дії, сценічна уява, художній образ, сценічний та побутовий костюм, драматургія, сценічна мова, рух та постава. Жести, поводження з мікрофоном, виразна міміка, ритмізована хода, танцювальні рухи та хореографічні композиції.	5
	Разом	80

7. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, метод проблемного викладення матеріалу, мультимедіа, самостійна робота пошукового характеру, методи інтерактивного навчання, обговорення напередодні переглянутих зразків музичного мистецтва з окреслених тем.

8. Методи контролю

Тестові завдання, усні відповіді, плани-конспекти занять, педагогічні есе, практичне ілюстрування шкільних пісень, музичні повідомлення, мультимедійні презентації, контрольна творча робота, залік.

10.Орієнтовна оцінка різних видів навчальної діяльності студентів (у балах) зі спеціального навчального курсу

Види робіт	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Самостійне опрацювання теми	1-5	1-5
Підготовка матеріалів для самостійної пошукової роботи	1-5	1-5

Підготовка реферату, повідомлення	<i>1-5</i>	<i>1-5</i>
Розроблення творчого проекту	<i>1-5</i>	<i>1-10</i>
Розв'язання педагогічної задачі, написання есе	<i>1-5</i>	<i>1-5</i>
Індивідуальне науково-дослідницьке завдання	<i>1-10</i>	<i>1-10</i>
Підсумковий тестовий контроль	<i>1-15</i>	<i>1-10</i>
Разом	<i>1-50</i>	<i>1-50</i>
Залік	<i>1-50</i>	<i>1-50</i>
Разом	<i>100</i>	<i>100</i>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ зі спецкурсу «Технології соціально-педагогічної діяльності в початковій школі»

А „Відмінно” (90-100 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість їх виконання оцінена балом, близьким до максимального.

В „Дуже добре ” (80-89 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена балом, близьким до максимального.

С „Добре ” (70-79 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання кожного з них не оцінена максимальним балом, деякі завдання виконані з помилками..

Д „Задовільно” (60-69 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.

Е „Достатньо” (50-59 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінена балом, близьким до мінімального.

FX „Умовно незадовільно” (26-49 балів). Теоретичний курс засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них

оцінені балом, близьким до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань.

F, „Безумовно незадовільно“ (1-25 балів). Теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання навчальних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

11. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій навчальної дисципліни.
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять.
3. Текстові та електронні варіанти тестів для поточного контролю знань студентів.
4. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.
5. Список базової та допоміжної літератури.
6. Засоби контролю й самоконтролю.
7. Нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

1. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: монографія / авт. кол.: М. Михальченко (керівник), Т. Андрущенко та ін. - К. : Педагогічна думка, 2010. - 312 с.
2. . Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>
3. Гриців Т., Батрин В. Українська система виховання на засадах народної педагогіки : навч.-метод. посіб. для позакл. роботи в шк. – Чернівці : Народознав.-просвітн. центр "Факел Марії", 2013. – 263 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник/ А. І. Кузьмінський. - К. : Знання, 2013. - 486 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
5. . Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні // Світ виховання. – 2005. – № 4(5). – С. 6-30.
6. . Хомич В. Формування особистості вчителя : компетентнісний вимір/ В. Хомич // Рідна школа. - 2012. - № 11. - С. 18-22.
7. Довідник учителя художньо-естетичного циклу в запитаннях та відповідях / Упоряд. М. С. Демчишин. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – С. 370 – 400.
8. Програми з позашкільної освіти. Художньо-естетичний напрям. Вип. 1. – К.: Грамота, 2008. – 91 с.
9. Програми факультативних курсів та курсів за вибором для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл музичного профілю // Упоряд. О. Корнілова, О. Гайдамака. Рекомендовано для використання у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів за рішенням комісії з дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України. – Х.: Ранок, 2009. – 192 с.
10. Сущенко А. В. Гуманізація педагогічного процесу в основній школі: теорія і практика: [монографія] / А. В. Сущенко. – Запоріжжя. – Х-прінт, 2002. – 359 с.

11. Фурсенко Т. Ф. Музичне виховання в основній школі: експериментальна програма для позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах / Т. Ф. Фурсенко. – Ялта: Ельга, 2002. – 30 с.
12. Фурсенко Т. Ф. Музичні ансамблі / Т. Ф. Фурсенко // Програми факультативного курсу та курсів за вибором для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл музичного профілю // Упоряд. О. Корнілова, О. Гайдамака. – Х.: Ранок, 2009. – С. 164 – 179.
13. Кондратова Л.Г. Організація проектної діяльності учнів в позаурочний час. / Л. Г. Кондратова // Виховна робота в школі. – 2007. – №1.– С. 5-7
14. Концепція позакласної виховної роботи в загальноосвітній школі – К., 1991. – 12 с.
15. Литвинова Н. Розвиток творчої особистості у позашкільній діяльності. / Н. Литвинова // Рідна школа. – 2003. – №8. – С. 3-4
16. Організація позакласної роботи як складової навчально-виховного процесу, спрямованого на особистісний розвиток учня. // Відкритий урок. – 2003. – № 17-18.
17. Руденко Л. Інноваційний підхід до формування творчих здібностей у позаурочній виховній діяльності. / Л. Руденко // Рідна школа. – 2003. – № 9. – С. 2-5.